

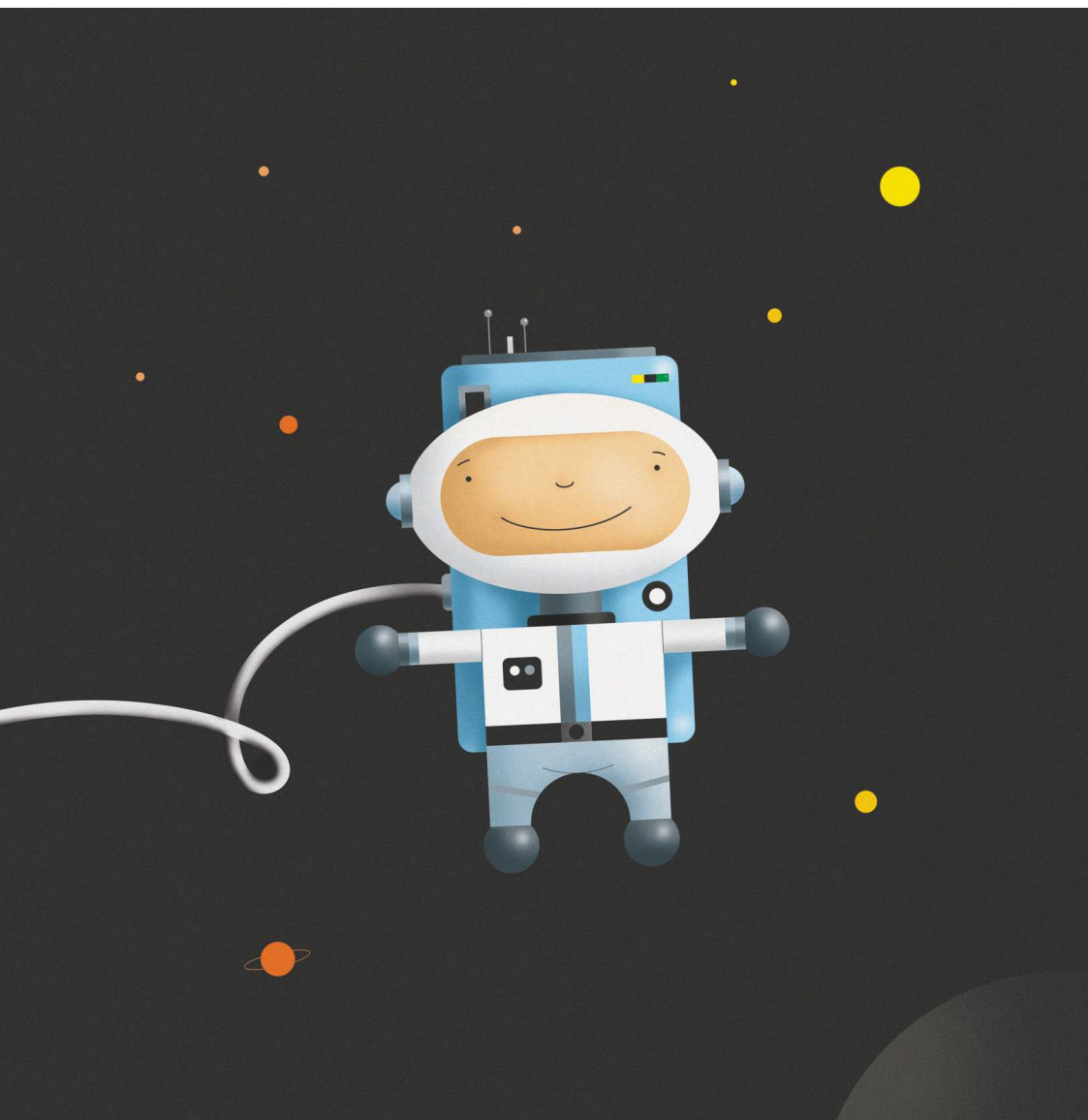

INTRODUCERE

LATINĂ: INTRO (SPRE ÎNĂUNTRU) + DUCERE (DUCERE, ÎNDRUMARE)

Aceasta este o carte cu povești despre cuvinte, cum s-au format și cum au ajuns să însemne ceea ce înseamnă acum. Știați că pantalonii au legătură cu teatrul de păpuși și Veneția, sau că cerealele și muzeele au ceva în comun cu zeii greci și romani, și calendarele vin de la strigat? Cuvintele au povești fascinante și adesea amuzante. De aceea am vrea să vă **intro-** (spre înăuntru) **ducem** (ducem) în minunata lume a cuvintelor. Dacă sunteți curioși să le aflați poveștile, citiți mai departe. Începem de la început, cu ceva ce cuprinde tot ...

UNIVERS

LATINĂ: UNI (UNUL) + VERSUS (ÎNSPRE)

Universul conține tot ce există, tot ce putem observa și chiar și ce nu putem observa încă. Din vremurile de demult, oamenii s-au gândit la acest „tot”, și pentru că l-au văzut ca pe ceva foarte mare, acum câteva mii de ani romanii l-au numit în limba lor latină uni-vers, adică tot **înspre** (versus) **unul** (uni). Ca să învățăm mai mult despre univers, unii din noi merg la universitate, și unii îl explorează cu tot felul de instrumente ca să-l înțeleagă și, probabil, să descopere alte lumi și alte civilizații. Și cu siguranță că vom găsi ceva foarte interesant în domeniul extraterestru!

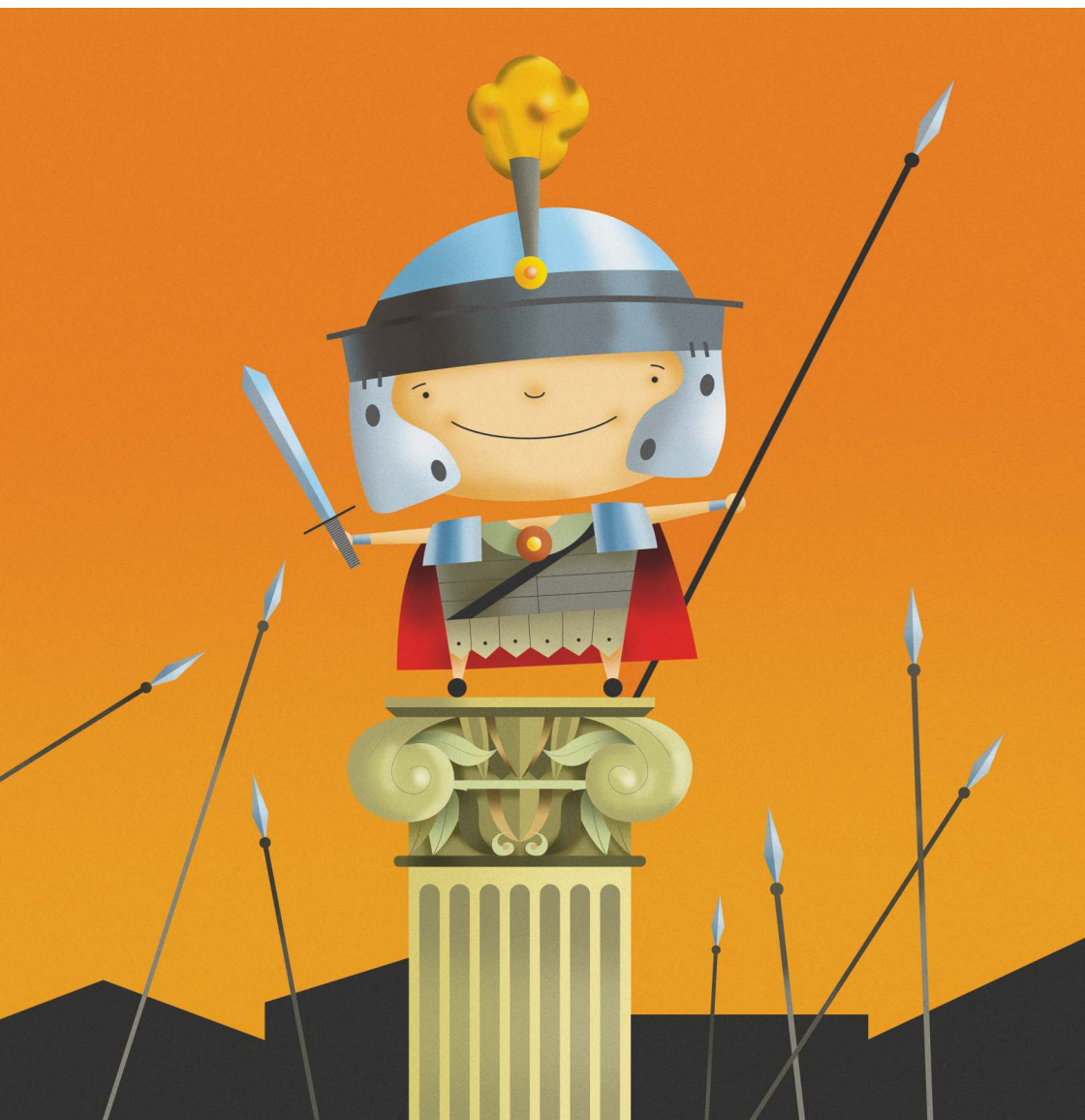
CAMPING

LATINĂ: CAMPUS (CÂMPIE)

Romani de demult mergeau des să lupte și să cucerească teritorii noi. Când trebuiau să se oprească pentru noapte sau să se odihnească, ei își puneau corturile pe câmpie, căreia îi ziceau **campus** în limba lor latină. Deci atunci când te duci cu cortul să te bucuri de natură, chiar dacă ești pe un deal, și nu pe o câmpie, mergi să „câmpești”, adică la camping. Și dacă tu ești cel mai bun din camping, ești campion!

CAMPION

LATINĂ: CAMPUS (CÂMPIE)

Când se duceau să lupte, romanii aveau adesea bătălii pe câmpie, căreia acum știm deja că îi spuneau **campus**. Cei mai buni luptători pe acest câmp de bătălie erau numiți **campiones**, care în limba română a devenit **campioni**, un cuvânt pe care acum îl folosim pentru cei mai buni la sport sau alte activități.

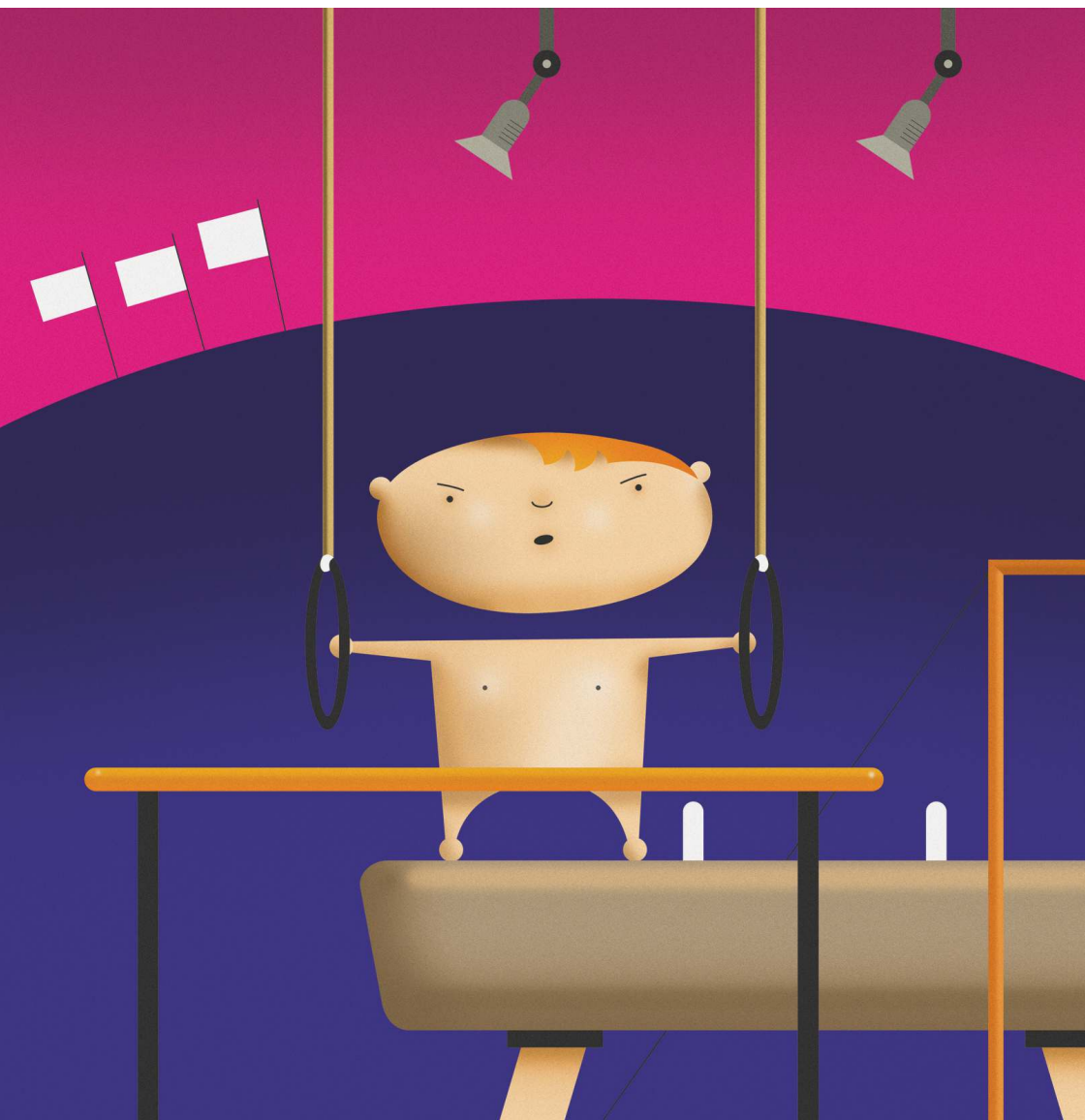

SPORT

FRANCEZA VECHĂ: DESPORTE (DISTRACȚIE, JOACĂ)

Dacă crezi că sportul e distractiv, atunci ai mai multă dreptate decât crezi. Acum vreo 700 ani, oamenii se distrau cu diverse jocuri, căroră în franceza veche li se spunea **desporte**, care însemna amuzament și joacă. Se pare că acest fel de jocuri a fost foarte popular, fiindcă **desporte** a fost scurtat la sport, ceea ce înseamnă că acest cuvânt era folosit des. Și sportul este foarte amuzant pentru mulți dintre noi, fie că participăm, fie că numai ne uităm.

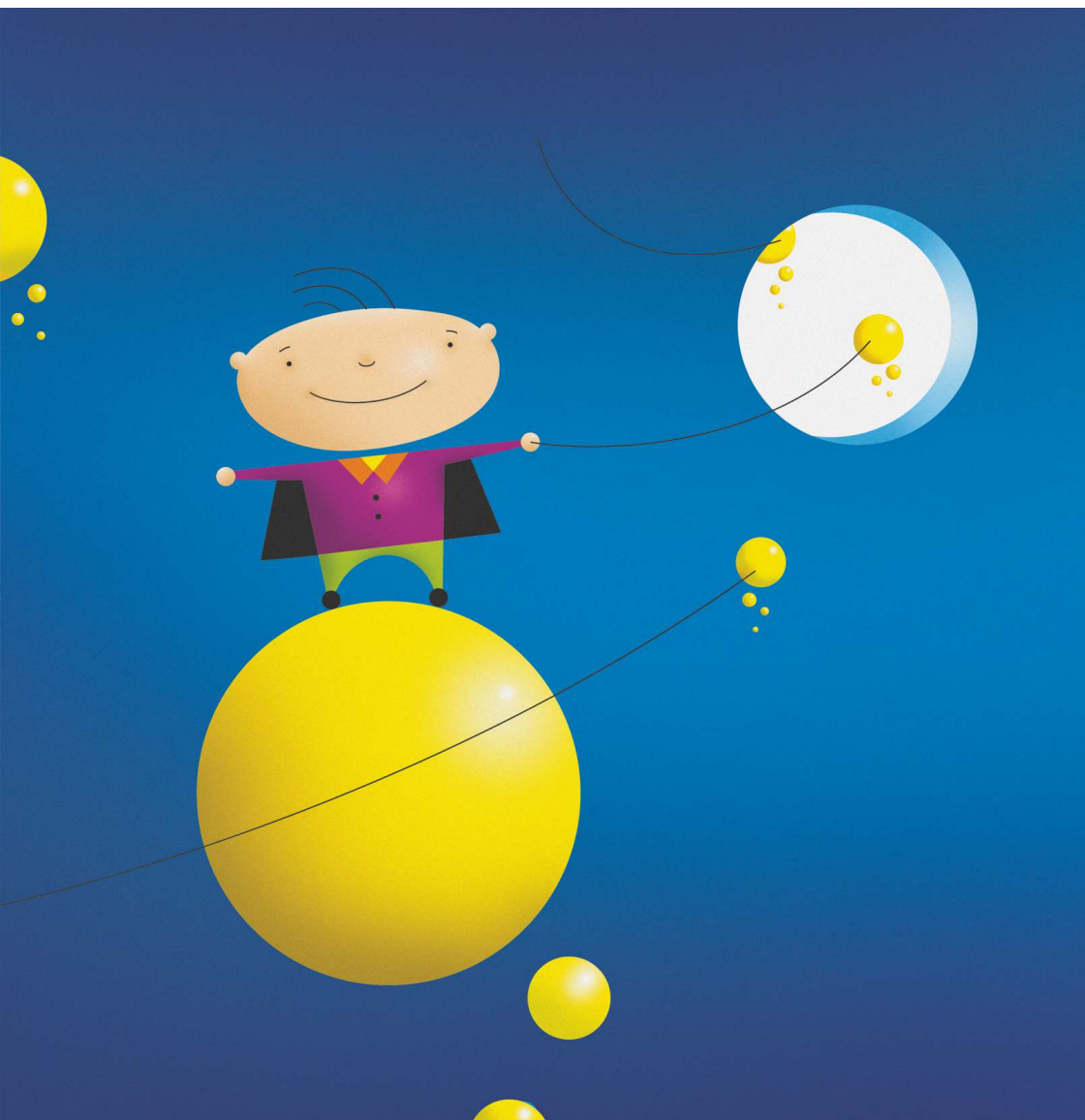
GIMNASTICĂ

GREACĂ: GYMNOS (ÎN PIELEA GOALĂ)

Unul din cele mai vechi sporturi este gimnastica. Aceasta era foarte des practică de greci acum câteva mii de ani. Pe vremea aceea, oamenii nu erau atât de rușinați de corpul lor. Ba mai mult, ei considerau că hainele împiedică mișcarea liberă, așa încât se antrenau în pielea goală. Gimnastica vine de la cuvântul grec **gymnos**, care înseamnă „în pielea goală”, și **gymnazein** însemna de fapt să te antrenezi în pielea goală. Acum însă aproape întotdeauna purtăm haine și deseori pantaloni.

CONCLUZIE

LATINĂ: COM (ÎMPREUNĂ) + CLAUDERE (ÎNCHEIA, ÎNCHIDE)

E timpul să terminăm povestea. Adică am ajuns la concluzia plimbării noastre printre cuvinte, o concluzie însemnând că luăm începutul și sfârșitul poveștii și le **încheiem** (claudere) **împreună** (com). Sperăm că v-au plăcut poveștile lor, și cărticica noastră va fi numai o **introducere** în lumea interesantă a cuvintelor și a limbilor, care să fie o sursă de descoperiri interesante și plăcere o viață întreagă!

MULȚUMIM

ROMÂNĂ: LA MULȚI ANI!

Mulțumim că ați ales cărticica noastră! A mulțumi este de fapt o formă scurtă pentru „**La mulți ani**”, care și-a schimbat sensul de la o urare, la o expresie de recunoștință și apreciere. Și noi vă apreciem foarte mult, mai ales dacă v-au plăcut poveștile acestor cuvinte!

REFERINȚE

LATINĂ: RE (ÎNAPOI) + FERRE (CONDUCE)

Lucrurile la care ne referim, pe care bazăm poveștile noastre,
punctul înapoi (**re**) la care ne conduc (**ferre** în latină):

Douglas Harper - Online Etymological Dictionary www.etymonline.com

Henry Hitchings - The Secret Life of Words: How English Became English, 2008, Farrar, Straus and Giroux

Mark Forsyth - Etymologicon: A Circular Stroll through the Hidden Connections of the English Language, 2011, Icon Books

Mark Kurlansky - Salt: A World History, 2003, Penguin Books

Mark Kurlansky - Paper: Paging Through History, 2017, W. W. Norton Company

Fracis Edward Jackson Valpy - An etymological dictionary of the Latin language, 1828, from the New York Public Library collections

Wiktionary - www.wiktionary.org

BBC News - The Vocabularist

Institutul de Lingvistica „Iorgu Iordan - Al. Rosetti” - Dicționarul Explicativ al Limbii Române, www.dexonline.ro

Etimologiile propuse de Victor Eftimiu extrase din Radu Beligan - Note de insomniac, 2001, Artprint

